

EDITORIAL

The current issue of Vol. 17, Issue 1 (2026) brings together scientific and professional contributions that illustrate the broad and increasingly interdisciplinary role of physical activity, exercise, sport, and kinesiology in promoting health, performance, quality of life, and social participation. Covering a wide range of populations and contexts, the contributions address cardiovascular health, cancer care, athletic performance, injury prevention, psychosocial adaptation, and social reintegration.

A common theme emerging in this issue is the importance of evidence-based, individualised, and interdisciplinary approaches. Exercise is not only presented as a means of improving physical performance, but also as an important component of disease prevention and management, rehabilitation, psychological well-being, and social inclusion. The contributions highlight the influence of individual characteristics and contextual factors on responses to exercise, while emphasising the value of preventive assessment and tailored interventions.

The contributions further expand the understanding of sport beyond its traditional performance-oriented role. Adaptive sport demonstrates its potential to support identity reconstruction, independence, life satisfaction, and social reintegration, while research on team sports highlights the importance of leadership and interpersonal dynamics for healthy team functionality. Similarly, preventive screening in young athletes emphasises the need to identify individual neuromuscular characteristics that may not be apparent at the group level.

From a professional perspective, this issue also highlights the growing integration of exercise science and healthcare. The discussion of precision exercise oncology points to more comprehensive models of supportive care in which exercise, nutrition, diagnostics, and interdisciplinary expertise are integrated into cancer management. Together with the scientific article on cardiovascular disease and the discussion of the effects of prolonged inactivity, these contributions reinforce the potential of exercise as an integral component of contemporary health and rehabilitation strategies.

The issue is complemented by reports presenting the Science for Bed Rest Study 2025 and its contribution to understanding human adaptation, as well as recent developments in skiing and sport science discussed at the 6th International SPE Balkan SKI Conference in Kranjska Gora in March 2026. An additional report presents research on human adaptation and sensorimotor processing under increased gravity gradients, further broadening the scope of this issue by highlighting diverse approaches to understanding human adaptation to physical and environmental challenges.

Taken together, this issue reflects the diversity and the growing interdisciplinary nature of contemporary kinesiology and sport science. It reinforces the importance of connecting scientific knowledge with practical applications that are individualised, preventive, inclusive, and relevant throughout life, while strengthening the contribution of physical activity and exercise to health, human performance, and quality of life.

Saša Pišot, PhD,
Editor

Prof Rado Pišot, PhD,
Editor-in-Chief

UVODNIK

Tokratna številka (vol. 17, št. 1, 2026) ponovno prinaša izbor znanstvenih in strokovnih prispevkov, ki potrjujejo široko in vse bolj interdisciplinarno vlogo gibalne aktivnosti, vadbe, športa in kineziologije pri spodbujanju zdravja, gibalne učinkovitosti, kakovosti življenja in vključenosti v družbo. Prispevki obravnavajo različne populacije in kontekste ter se navezujejo na področja srčno-žilnega zdravja, obravnave bolnikov z rakom, telesne zmogljivosti, preprečevanja poškodb, psihosocialne prilagoditve in družbene reintegracije.

Skupna tema prispevkov je pomen individualiziranih in interdisciplinarnih pristopov, ki temeljijo na dokazih. Vadba ni predstavljena le kot sredstvo za izboljšanje telesne zmogljivosti, temveč tudi kot pomemben element preprečevanja in obvladovanja bolezni, rehabilitacije, psihološkega blagostanja in družbene vključenosti. Prispevki poudarjajo vpliv individualnih značilnosti in posameznih dejavnikov na odziv posameznika na vadbo ter hkrati izpostavljajo pomen preventivnega spremljanja in prilagojenih intervencij.

Prispevki omogočajo tudi razumevanje športa onkraj njegove tradicionalne usmerjenosti v doseganje športne uspešnosti. Predstavljen je potencial parašporta oz. športa za osebe z invalidnostmi pri podpori ob vzpostavljanju identitete in samostojnosti, pri zadovoljstvu z življenjem in družbeni reintegraciji, medtem ko raziskave v ekipnih športih poudarjajo pomen vodenja in medosebnih odnosov za učinkovito in povezano delovanje ekipe. Sistematično testiranje mladih športnikov opozarja na potrebo po prepoznavanju individualnih živčno-mišičnih značilnosti, ki na ravni skupine niso nujno vidne.

Z vidika strokovne prakse je v številki poudarjeno tudi vse tesnejše povezovanje kineziologije z zdravstveno obravnavo. Razprava o specifični vadbi v onkologiji nakazuje razvoj celovitejših modelov obravnave, v katerih se vadba, prehrana, diagnostika in interdisciplinarno strokovno znanje povezujejo pri obravnavi bolnikov z rakom. V povezavi z znanstvenim prispevkom o srčno-žilnih boleznih in obravnavo učinkov dolgotrajne telesne neaktivnosti ti prispevki dodatno potrjujejo potencial vadbe kot sestavnega dela sodobnih strategij za varovanje zdravja in rehabilitacijo.

Številko dopolnjujejo poročila, ki predstavljajo raziskavo Science for Bed Rest Study 2025 in njen prispevek k razumevanju človekove prilagoditve na popolno neaktivnost ter najnovejša spoznanja s področja smučanja in športne znanosti, predstavljena na 6. mednarodni konferenci SPE Balkan SKI v Kranjski Gori marca 2026. Zadnje poročilo predstavlja tudi raziskave človekove prilagoditve in senzomotoričnega odziva pri povečanih gravitacijskih

obremenitvah ter tako zaokroža razumevanje različnih pristopov človekovega prilagajanja telesnim in okoljskim izzivom.

Celotna številka tako ponazarja raznolikost in vse večjo interdisciplinarnost sodobne kineziologije in športne znanosti. Prispevki potrjujejo pomen povezovanja znanstvenih spoznanj s praktičnimi rešitvami, ki so individualizirane, preventivne, vključujoče in relevantne za različna življenjska obdobja, hkrati pa krepijo vlogo telesne dejavnosti in vadbe pri zagotavljanju zdravja, človekove zmogljivosti in kakovosti življenja.

Dr. Saša Pišot,
urednica

Prof. dr. Rado Pišot,
glavni urednik